

«Francesc Martínez i Martínez
en l'etnopoètica valenciana contemporània»

Joan Borja i Sanz
Universitat d'Alacant
Altea, 19 d'octubre de 2012

Francesc Martínez en l'etno... què?

Heda Jason (1977)
Carme Oriol (2002)

“Branca del folklore que s’ocupa de les manifestacions artístiques de base verbal”

Gèneres etnopoètics

(C. Oriol, 2002)

1. Rondalles
 2. Mites
 3. Llegendes
 4. Succèits, anècdotes i experiències
 5. Acudits
 6. Motius locals, refranys i fraseologia en general, endevinalles, enigmes, embarbussaments, fórmules rimades
 7. Cançons
- Etc.

Cultura popular

- Allò que el poble diu...

Etnopoètica

- Allò que el poble fa...

Costums, jocs, festes, etc.

- Allò que el poble creu...

Mites, creences, supersticions, etc.

Francesc Martí... què?

1987
75 ANIVERSARI
"COSES DE LA MEUA TERRA"
FRANCESC
MARTINEZ I MARTINEZ
AJUNTAMENT D'ALTEA
EDICIONS AITANA

TERRAÇ
©

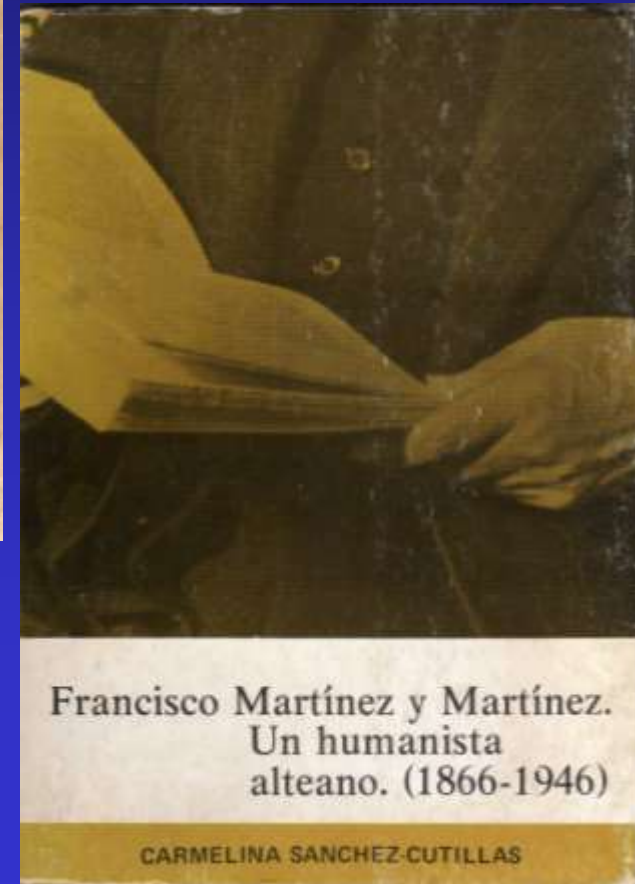
Francesc Martínez i Martínez (Altea 1865 – Altea 1946)

- 1905 *La última aventura de Don Quijote*
- 1906 *Don Quijote y Sancho Panza*
- 1909 *Homenatge al comte de Lumiares. Obra de terra saguntina*
- 1912 *Coses de la meua terra (la Marina) Volum I*
- 1914 *Endevinalles*
- 1916 *Martí Joan de Galba, coautor de "Tirant lo Blanc"*
- 1916 *El descubrimiento de América y las joyas de la reina doña Isabel*
- 1917 *Juan Antonio Mayans y Síscar y Juan Antonio Pellicer y Saforcada*
- 1917 *Melchor Valenciano de Mendiolazo. Jurado de Valencia*
- 1920 *Algo de Bibliografía Valenciano-Vicentista*
- 1920 *Coses de la meua terra (la Marina) Volum II*
- 1922 *El folklore valenciano en el Don Quijote*
- 1922 *Los riegos de la villa de Altea y su derecho consuetudinario*
- 1925 *Una leyenda más destruida. La colección de medallas del Doctor Strany*
- 1927 *El derecho consuetudinario en Altea, villa de realengo del Reino de Valencia*
- 1927 *Arreplega de llegendes, costums i tradicions del Regne de València*
- 1928 *Arqueología valenciana. Hemeroscopeio e Ifach*
- 1930 *Fiestas en Valencia con motivo de la victoria de Lepanto*
- 1935 *Don Guillem de Castro no pudo ser Alonso Fernández de Avellaneda*
- 1943 *Antigüedades de Altea. "Cap Negret"*
- 1944 *Los amores de doña Isabel de Castilla y don Fernando de Aragón*
- 1947 *Coses de la meua terra (la Marina) Volum III*

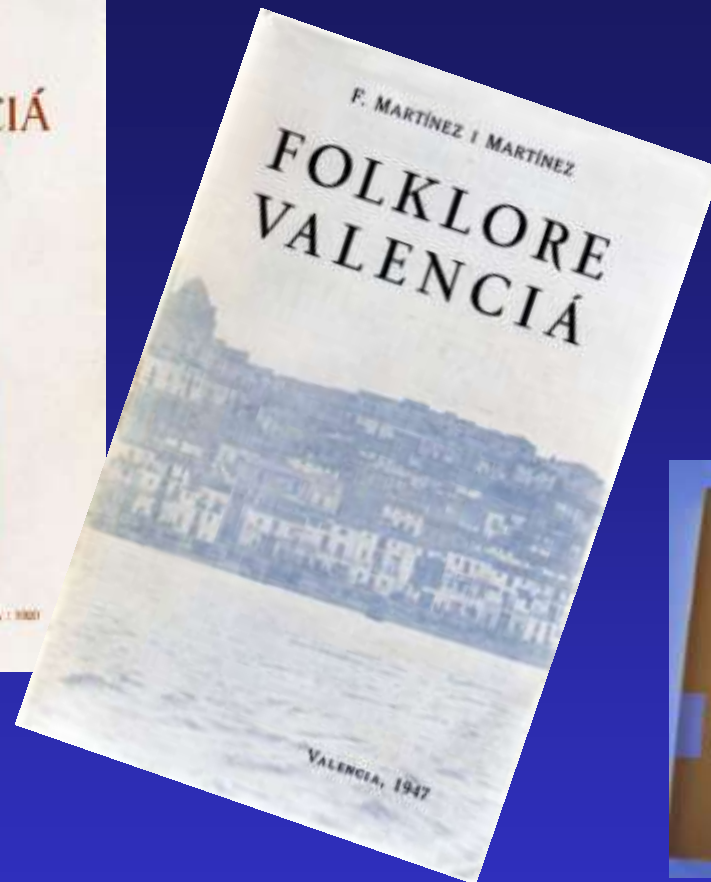
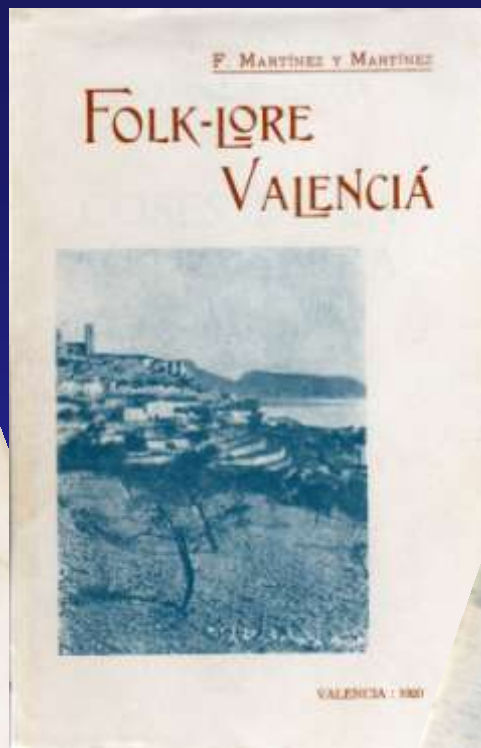

[2006]

Francisco Martínez y Martínez. Un humanista alitano (1866-1946) (1974)

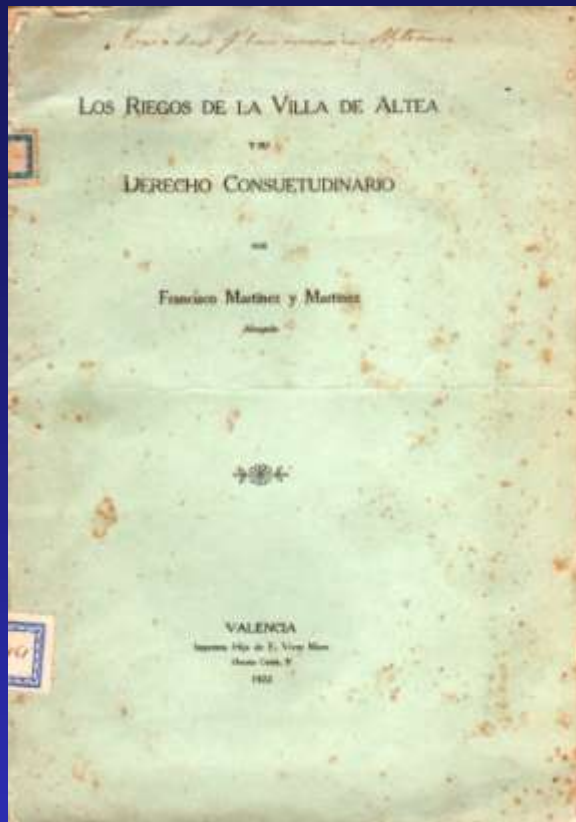
Obras sobre cultura popular...

- 1912 *Coses de la meua terra (la Marina) Volum I*
1920 *Coses de la meua terra (la Marina) Volum II*
1947 *Coses de la meua terra (la Marina) Volum III*

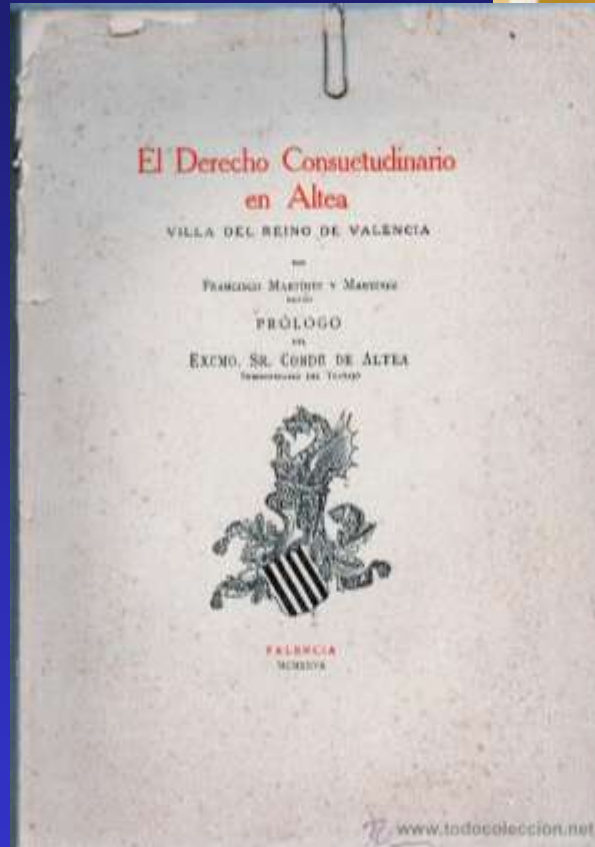
1927 Arreplega de llegendes, costums i tradicions del Regne de València

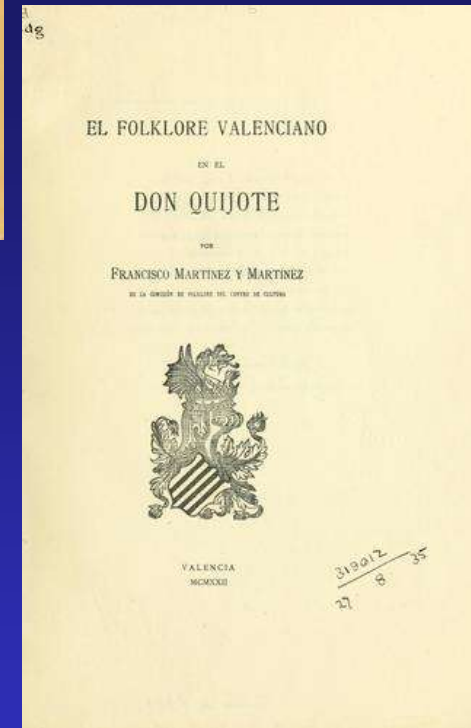
1922 *Los riegos de la villa de Altea y su derecho consuetudinario*

[1983]

1927 *El derecho consuetudinario en Altea, villa de realengo del Reino de Valencia*

1922 *El folklore valenciano en el Don Quijote*

T.U.
TEXTOS
UNIVERSITARIS

LLEGENDARI VALENCIÀ

Estudi i edició de Josep M. Baldaquí

Francesc Martínez i Martínez

1929 [1995] *Llegendari valencià*

Això és massa

Altea

Altea la Vella

Idioma

Cases

Eines

Menjars

Vestits

Supersticions (trençar l'enfit, saludadors, trencadures)

Costums (anar en conill, manera de saludar, manera de seure, festeig, bateig, angelets al cel, enterros, joc de pilota, carnestoltes, contraban, tavernes. *Ensenyança*)

Endevinalles

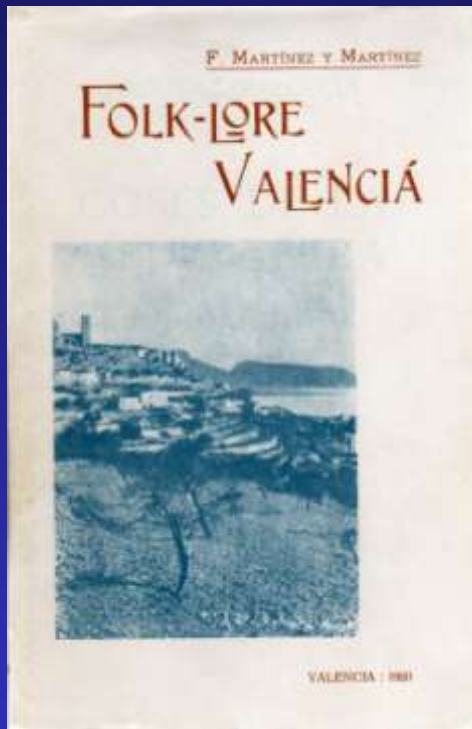
Oracions

Agricultura

Mercat

Tradicions i anècdotes

Contes

Endevinalles

Refranys i modismes

Més supersticions

De València a Altea

Porrat de Sant Miquel

Festes

Setmana Santa

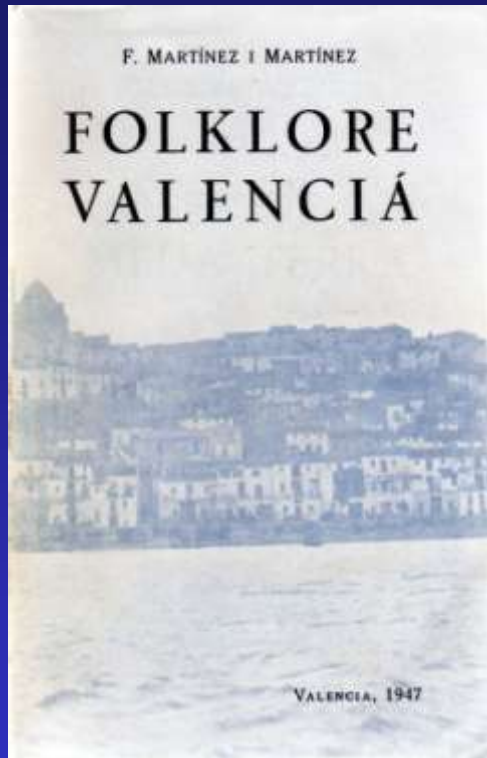
Obrera o camarera de la Mare de Déu

Retaules de sants als carrers

Oracions

Tradicions i anècdotes

Contes

Maretes i fillets

Jocs de xics

Jocs de xiquetes

Jocs de xics i xiques

Jocs de xiques, xics i grans

Jocs de xics i hòmens

Jocs d'hòmens

Falòries

Cançons

Suceïts que semblen rondalles

Mitza dotzena de contes

Unes poques llegendes

Pròleg inèdit de Josep M. Baldaquí a la reedició facsímil de 2012

«Si repassem els reculls i els estudis folklòrics valencians al llarg del temps, tant els que es van publicar abans del 1912 com els que es publicaren al llarg de la primera meitat del segle XX, no trobem cap recopilació de materials folklòrics i etnogràfics de la importància i la qualitat de les *Coses de la meua terra*, ni un treball d'arregleja de la cultura popular tan sistemàtic i complet com el conjunt de l'obra de Francesc Martínez. De fet, ha calgut esperar a les darreres dècades del segle XX perquè les arregleges i estudis de la cultura popular valenciana hagen arribat a igualar en importància i qualitat als realitzats per Francesc Martínez».

«comparatiu del folklore de atres poblacions [...] de tot lo mon»

RondCat

Cercador de la rondalla catalana
Catalan Folktales Search Engine
Buscador del cuento folclórico catalán
Moteur de recherche des contes populaires catalans

RondCat

Cercador de la rondalla catalana
Catalan Folktales Search Engine
Buscador del cuento folclórico catalán
Moteur de recherche des contes populaires catalans

ArxiudeFolklore
Departament de Filologia Catalana
Universitat Rovira i Virgili

ArxiudeFolklore

Departament de Filologia Catalana
Universitat Rovira i Virgili

L'Alacantí **38 resultats**

L'Alcoià **28 resultats**

Baix Vinalopó **32 resultats**

El Comtat **14 resultats**

La Costera **24 resultat**

Horta Sud **1 resultats**

Marina Alta **22 resultats**

Ribera Baixa **2 resultats**

Ribera Alta **78 resultats**

Safor **106 resultats**

Vall d'Albaida **16 resultats**

L'Alacantí **38 resultats**

L'Alcoià **28 resultats**

Baix Vinalopó **32 resultats**

El Comtat **14 resultats**

La Costera **24 resultat**

Horta Sud **1 resultats**

Marina Alta **22 resultats**

Ribera Baixa **2 resultats**

Ribera Alta **78 resultats**

Safor **106 resultats**

Vall d'Albaida **16 resultats**

La Marina Baixa

272

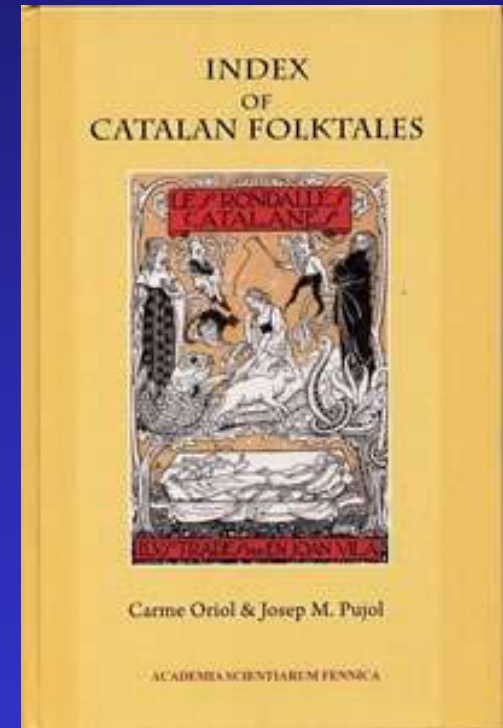
resultats

70 de Martínez i Martínez

ATU

Rondalles universals de F. Martínez i Martínez

- 1184** “Abre singular o el dimoni enganyat” (Castalla, Uldecona)
- 1476A** “Consulta curiosa” (Barcelona, Bolulla, Algaida, la Vall del Tormo)
- 1741** “De dos, a lo manco una” (Barcelona, Callosa, Xàtiva, Mallorca, Bellpuig, Massalió)
- 750A** “De tres coses, ni un cullerot” (Menorca, Sant Joan, Xixona, Lleida, Barcelona, la Safor, Callosa, el Torricó)
- 1640** “Don Joan de la Panarra”
- 503** “Gepeta”
- 1654** “La cabuderia d’un sabater”
- 1407A** “La més xicoteta, la més sabuda”
- 2B** “Quant més adins, més grosses”
- 1529** “Qui no et conega, que et compre”
- 1689A** “Tres figues i quatre corbos”
- 1920A 1960D 1960F** “Una persona excel·lent, però un gran mentider”
- 222** “El rei de la sarabanda”
- 330** “Misèria”

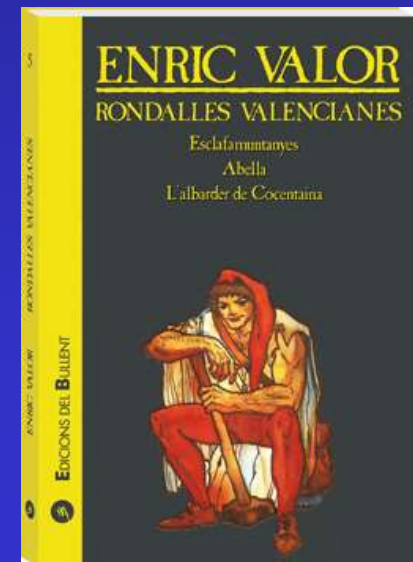

I més...

C-063 Un aprenent de bruixot

ab molta estranya va vorer que sa muller, traent una ampolleta d'un racó del armari, y quedantse nueta va començar á untarse tota ab un liquit grogós que d'ella anava traent á ditades (1912, 152)

"Materia de Bretanya"

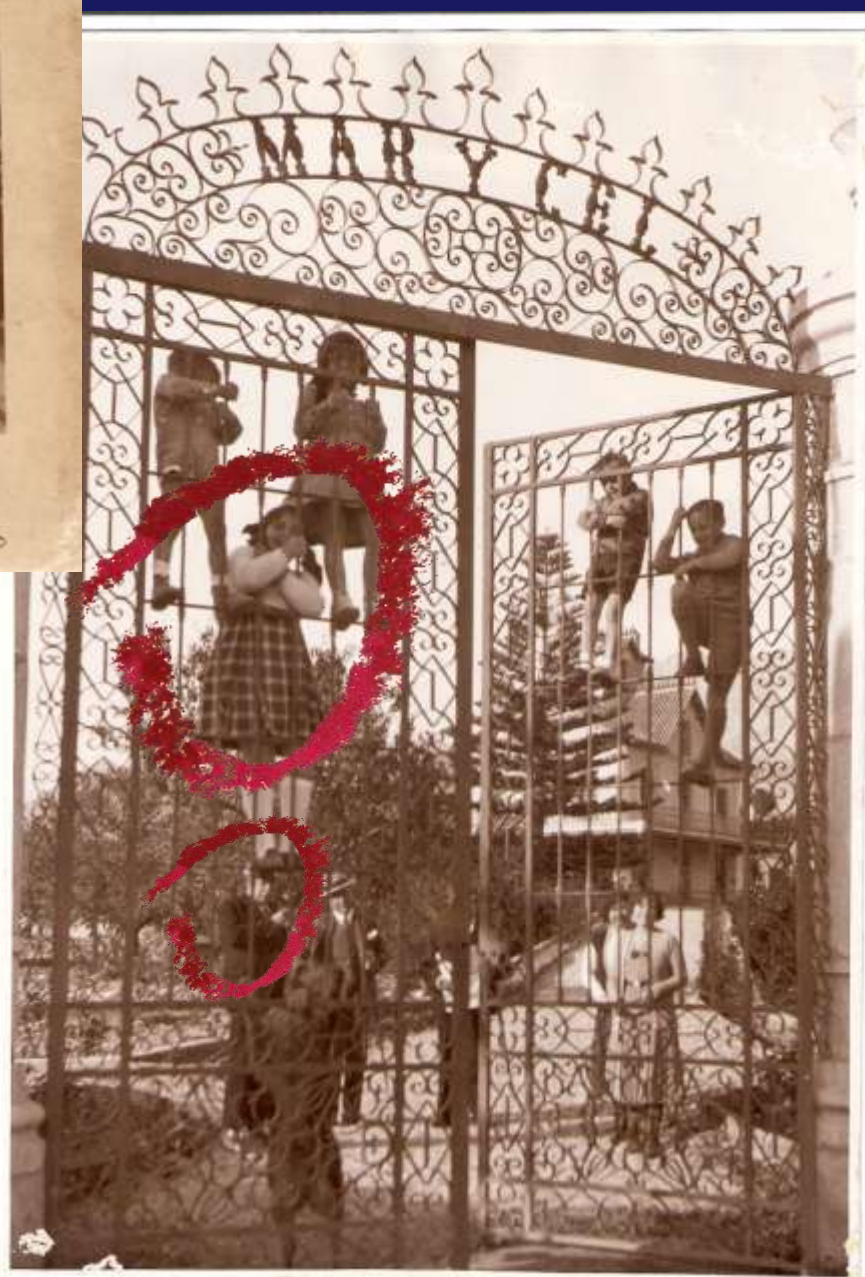
*Carmelina
Sanchez-Cutillas*

p. 38

65-66

187

195-196

«Francesc Martínez i Martínez
en l'etnopoètica valenciana contemporània»

Joan Borja i Sanz
Universitat d'Alacant
Altea, 19 d'octubre de 2012